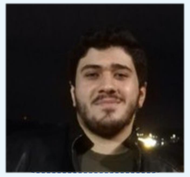
if available

THE FIRST INTERNATIONAL CONGRESS ON HEALTH SERVICES TRANSFORMATION

اولین کنگره بین المللی تحول خدمات سلامت

۲۷ و ۲۸ مهر ماه

Code: 1681

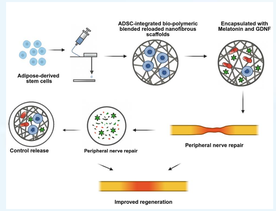

رابطه سلامت و تحصیلات: تاثیر افزایش سطح تحصیلات افراد بر هزینه‌ی دخانیات و سیگار

محمد حسین سلطان حسینی*۱، محمدعلی گرجی۲

(۱) کارشناسی ارشد، دانشکده اقتصاد، دانشگاه صنعتی شریف، تهران، ایران، ایمیل: M.soltanhoseini@gmail.com

(۲) دکترا، دانشکده مهندسی صنایع و سیستمها، دانشگاه صنعتی اصفهان، اصفهان، ایران ایمیل: m.gorji@in.iut.ac.ir

چکیده تصویری (در صورت موجود بودن)

مقدمه

شناسایی عوامل مؤثر بر مصرف دخانیات می‌تواند به طراحی سیاست‌های مؤثر و هدفمند برای کاهش مصرف و کنترل بار ناشی از آن کمک کند. سطح تحصیلات به‌عنوان یکی از شاخص‌های مهم سرمایه انسانی، آگاهی و وضعیت اجتماعی-اقتصادی، می‌تواند بر الگوهای مصرف و هزینه دخانیات اثر بگذارد. هدف این پژوهش بررسی رابطه میان سطح تحصیلات و هزینه خانوار برای مصرف دخانیات در ایران است.

برای این منظور، از داده‌های طرح هزینه و درآمد خانوار مرکز آمار ایران در فاصله سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱ استفاده شده و داده‌ها در قالب یک ساختار پانلی در سطح افراد تنظیم شده‌اند. متغیر اصلی پژوهش سطح تحصیلات افراد و متغیر وابسته، متوسط هزینه سرانه خانوار برای دخانیات است. برآورد مدل‌ها با استفاده از روش‌های اقتصادسنجی داده‌های پانلی، به‌ویژه مدل اثرات ثابت، انجام شده است.

روش ها

برای این منظور، از داده‌های طرح هزینه و درآمد خانوار مرکز آمار ایران در فاصله سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱ استفاده شده و داده‌ها در قالب یک ساختار پانلی در سطح افراد تنظیم شده‌اند. متغیر اصلی پژوهش سطح تحصیلات افراد و متغیر وابسته، متوسط هزینه سرانه خانوار برای دخانیات است. برآورد مدل‌ها با استفاده از روش‌های اقتصادسنجی داده‌های پانلی، به‌ویژه مدل اثرات ثابت، انجام شده است.

$$cost_{it} = \beta_0 + \sum_{k=1}^{9} \beta_k education_{it} + u_{it} \quad (۱)$$

یافته ها

در تحلیل و بحث برآورد FE، ضرایب سطوح پایین تحصیلات از نظر آماری معنادار نیستند، اما از سطح دیپلم به بعد الگوی متفاوتی مشاهده می‌شود. ضریب دیپلم و پیش‌دانشگاهی حدود ۴۴۵۰- کاردانی حدود ۵۶۶۳-، کارشناسی حدود ۱۱۳۸۷-، کارشناسی ارشد و دکترای حرفه‌ای حدود ۱۶۲۱۷- و دکترای تخصصی حدود ۱۳۱۳۰- برآورد شده است. ضرایب کارشناسی و کارشناسی ارشد در سطح یک درصد و برخی سایر مقاطع بالاتر در سطوح ضعیف‌تر آماری معنادارند. بنابراین، پس از اعمال اثرات ثابت نیز سطوح بالاتر تحصیلات عموماً با مخارج پایین‌تر دخانیات نسبت به گروه مرجع همراه هستند.

در مجموع، یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که افزایش سطح تحصیلات و آگاهی افراد می‌تواند در کنار سایر سیاست‌های بهداشتی و اقتصادی، در کاهش مصرف دخانیات نقش داشته باشد. لذا پیشنهاد می‌شود سیاست‌گذاران برنامه‌های آموزشی و ارتقای آگاهی را به‌عنوان بخشی از راهبرد جامع کنترل دخانیات مدنظر قرار دهند.

VARIABLES	(1) Pooled 1	(2) Pooled 2	(3) Pooled 3	(4) Pooled 4	(5) Pooled 5	(6) Pooled 6
1.education	1,808***	1,246***	448.3***	539.3***	885.7***	4,544***
	(14.03)	(14.06)	(14.12)	(14.14)	(14.24)	(16.18)
2.education	5,692***	4,726***	3,667***	3,464***	3,725***	5,117***
	(15.78)	(15.88)	(15.94)	(15.92)	(15.95)	(18.31)
3.education	-2,652***	-3,506***	-4,511***	-3,967***	-3,000***	-584.7***
	(20.02)	(20.09)	(20.14)	(20.27)	(20.58)	(22.45)
4.education	1,287***	-125.7***	-975.7***	-1,351***	-1,289***	-1,525***
	(15.40)	(15.70)	(15.71)	(15.65)	(15.64)	(18.14)
5.education	-4,561***	-5,497***	-6,695***	-7,071***	-6,904***	-7,326***
	(23.78)	(23.81)	(23.94)	(23.96)	(23.95)	(25.33)
6.education	-6,001***	-7,595***	-8,348***	-8,815***	-8,357***	-9,140***
	(18.53)	(18.17)	(18.10)	(18.14)	(18.11)	(20.49)
7.education	-9,799***	-12,114***	-13,199***	-14,192***	-13,750***	-15,205***
	(29.84)	(29.40)	(29.46)	(29.72)	(29.77)	(30.72)
8.education	-16,133***	-27,109***	-28,722***	-29,798***	-29,699***	-30,398***
	(55.96)	(70.52)	(70.51)	(70.12)	(70.21)	(70.12)
9.education	2,210***	1,531***	1,341***	1,197***	854.0***	65.35
	(46.61)	(46.57)	(46.59)	(46.57)	(46.57)	(46.66)
income		0.000209**	0.000208**	0.000204**	0.000204**	0.000208**
		(5.04e-07)	(5.04e-07)	(5.10e-07)	(5.10e-07)	(5.11e-07)
male			5,080***	3,539***	3,874***	5,887***
			(8.408)	(9.629)	(9.607)	(10.07)
employed				3,626***	2,831***	-1,065***
				(12.12)	(12.73)	(13.59)
married					2,312***	-6,561***
					(9.206)	(12.80)
age						1,322***
						(1.181)
age2						-13.01***
						(0.0133)
Constant	29,078***	26,812***	25,073***	24,988***	23,498***	1,204***
	(11.91)	(12.93)	(13.12)	(13.08)	(13.77)	(23.29)
Observations	483,018,280	483,018,280	483,013,875	483,013,875	483,013,875	483,013,875
R-squared	0.002	0.009	0.010	0.010	0.010	0.013

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

نتیجه گیری

در مجموع، یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که افزایش سطح تحصیلات و آگاهی افراد می‌تواند در کنار سایر سیاست‌های بهداشتی و اقتصادی، در کاهش مصرف دخانیات نقش داشته باشد. لذا پیشنهاد می‌شود سیاست‌گذاران برنامه‌های آموزشی و ارتقای آگاهی را به‌عنوان بخشی از راهبرد جامع کنترل دخانیات مدنظر قرار دهند.

رفرنس ها

1. Grossman, M., On the concept of health capital and the demand for health. Journal of Political economy, 1972. 80(2): p. 223-255.

2. Koning, P., D. Webbink, and N.G. Martin, The effect of education on smoking behavior: new evidence from smoking durations of a sample of twins. Empirical Economics, 2015. 48(4): p. 1479-1497.